

LEGENDA ČESKÉHO PODNIKATELSTVÍ

TOMÁŠ BAŤA

Narozen 3. dubna 1876 ve Zlíně, zemřel 12. července 1932 v Otrokovicích

Podnikatelské začátky Tomáše Baťu sahají do dětských let, už v šesti letech vyráběl malé botky z kožených odřezků. Opravdu podnikat v obuvnictví začal v roce 1894 se staršími sourozenci Antonínem a Annou. Přišel však krach. Díky pracovitosti a touze po úspěchu se mu jej podařilo rychle překonat. První větší úspěch dosahuje v roce 1897, a to s novým typem plátěné obuvi - tzv. Baťovkou. Kromě pracovitosti jej vždy hnala touha po dokonalosti, po rozvoji a zlepšování, touha být nejlepší. Podniká cesty

do Německa i několik cest do Ameriky. Obdivuje americké podnikatele a inspiruje se. Na počátku 20. století buduje první továrnu. Za první světové války dodává obuv pro c. k. armádu, čímž zároveň zachránil řadu svých zaměstnanců před válečnou frontou. Konec války znamená krizi, se kterou se musí vyrovnat, což se mu za opět rychle daří. Svůj podnik neustále rozvíjí, uvědomuje si sílu marketingu, reklamy (známé heslo „Náš zákazník, náš pán“) i výzkumu a zejména správného řízení organizace. Začátkem dvacátých let nastává hospodářské krize, kterou Baťa překonává překvapivým krokem - dramaticky (až o 40 %) zlevňuje své zboží (heslo Baťa drtí drahotu) a je úspěšný. Na počátku 30. let mají jeho podniky již více než 30.000 zaměstnanců a pobočky jsou v řadě zemí světa. Baťa zavedl specifický styl a systém řízení, kladoucí důraz na odpovědnost jednotlivých pracovníků (princip podílu na zisku a ztrátě), založený na přísnosti a pečlivosti a neustálém rozvoji, a který je stále vzorem pro řadu podnikatelů. Nutno také zmínit Baťovu snahu o rozvoj Zlína (jehož byl po několik období úspěšným starostou), budoval nové čtvrti (se zapojením významných architektů), nemocnici, školy další veřejné budovy. Jeho životní cesta končí nečekaně 12.7.1932, kdy je mu pouhých 56 let, zřícením letadla v Otrokovicích. Tomáš Baťa bude vždy platit za jednu z našich nevýznamnějších osobností první poloviny 20. století, a jeho životní přístup a metody inspirují a budou inspirovat jistě nejen manažery a podnikatele.

Ilustrace: Rodina Tomáše Baťu, manželka a syn. Výrobní závody ve Zlíně

Vědci vynálezci a podnikatelé v českých zemích

svazek 2.

autor Stanislav Servus